

ΟΔΥΣΣΕΙΑ Ραψωδία Ν

ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῶ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκίοεντα.
τὸν δ' αὐτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
"ὦ Ὀδυσσεῦ, ἐπεὶ ἴκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατῆς δῶ,
ὕπερεφές, τῷ σ' οὐ τι παλιμπλαγχθέντα γ' οἴω 5 ON
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ὕμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ ἐφίεμενος τάδε εἴρω,
ὄσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ.
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ χηλῶ 10
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὐτὲ ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικὸς χαρίσασθαι." 15 ON
ὡς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἴκόνδε ἕκαστος,
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νῆάδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, 20
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγά, μὴ τιν' ἐταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπερχοῖατ' ἐρετμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.
τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφεῖ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. 25 ON
μῆρα δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. 30
ὡς δ' ὄτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἔλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυσ φάος ἠελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δὲ τε γούνατ' ἰόντι·
ὡς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυσ φάος ἠελίοιο. 35 ON
αἴψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηῦδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφασκόμενος φάτο μῦθον·
"Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκτε λαῶν,
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός, 40
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὔρομι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὕμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν 45 ON
παντοίην, καὶ μὴ τι κακὸν μεταδήμιον εἴη."
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξείνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν εἶπεν.

και τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
 "Ποντόνοε, κρητήρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον 50
 πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ
 τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
 ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
 νόμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν 55 ON
 ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 αὐτόθεν ἐξ ἐδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὃ κε γῆρας 60
 ἔλθη καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.
 αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
 παισὶ τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ."
 ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
 τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
 ἠγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης· 65 ON
 Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῶας ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
 τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσιν εὐπλυνῆς ἠδὲ χιτῶνα,
 τὴν δ' ἐτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὄπασσε κομίζειν·
 ἢ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερον καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν, 70
 αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
 δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν·
 κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
 νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὐδοί,
 πρυμνῆς· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο 75 ON
 σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
 κόσμῳ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοις.
 εὖθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ,
 καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
 νήγρετος, ἠδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα εὐοικός. 80
 ἢ δ', ὡς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
 πάντες ἅμ' ὀρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἰμάσθλης,
 ὑψὸς ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
 ὡς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀεῖρετο, κύμα δ' ὀπισθε 85 ON
 πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
 ἢ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
 κίρκος ὀμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
 ὡς ἠ ῥίμφα θεούσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
 ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα·
 ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμὸν 90
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὐδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
 εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὃς τε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἡοῦς ἠριγενείης,
 τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς. 95 ON
 Φόρκυνος δὲ τίς ἐστι λιμῆν, ἀλίοιο γέροντος,
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ
 ἀκταὶ ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι,

αἶ τ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαιήων μέγα κῦμα
 ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσι 100
 νῆες εὖσσελμοι, ὅτ' ἄν ὄρμου μέτρον ἴκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
 ἀγγόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδές,
 ἱρὸν νυμφάων αἰ νηϊάδες καλέονται.
 ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἕασιν 105 ON
 λαῖνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
 ἐν δ' ἴστοι λίθειοι περιμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
 φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
 ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δῶν δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
 αἰ μὲν πρὸς Βορέαο καταβηταὶ ἀνθρώποισιν, 110
 αἰ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι· οὐδέ τι κείνη
 ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
 ἔνθ' οἳ γ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
 ἠπειρῶ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
 σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπέιγετο χέρσ' ἐρετάων· 115 ON
 οἳ δ' ἐκ νηὸς βάντες εὐζύγου ἠπειρόνδε
 πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
 αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγει σιγαλόεντι,
 κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνω,
 ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ 120
 ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
 καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
 ἐκτὸς ὁδοῦ, μὴ πῶς τις ὀδιτάων ἀνθρώπων,
 πρὶν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
 αὐτοὶ δ' αὐτ' οἴκόνδε πάλιν κίον. οὐδ' ἐνοσίχθων 125 ON
 λήθητ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
 πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
 "Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
 τιμῆεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι τίουσιν,
 Φαίηκες, τοῖ πέρ τοι ἐμῆς ἕξ εἰσι γενέθλης. 130
 καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ' ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὐ ποτ' ἀπηύρων
 πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
 οἳ δ' εὖδοντ' ἐν νηὶ θεῶν ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα, 135 ON
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
 πόλλ', ὅσ' ἄν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
 εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἴσαν."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 "ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες. 140
 οὐ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἶη
 πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίησιν ἰάλλειν.
 ἀνδρῶν δ' εἴ πέρ τις σε βίη καὶ κάρτεϊ εἴκων
 οὐ τι τίει. σοὶ δ' ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεὶ.
 ἔρξον ὅπως ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ." 145 ON
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
 "αἰνὰ κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὡς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἄλεείνω.

νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ 150
ῥαῖσαι, ἴν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων, μέγα δὲ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
"ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῶ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
ὀππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται 155 ON
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηὶ θοῆ ἴκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
ἄνθρωποι, μέγα δὲ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἵμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν. 160
ἐνθ' ἔμεν'· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς
ρίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον 165 ON
Φαίηκες δολιχῆρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
ὧδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
"ὦ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προῦφαίνετο πᾶσα."
ὡς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 170
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἀπάντων.
φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα, νῆα, 175 ON
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμῖν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες·
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἴκηται 180
ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἶ κ' ἐλεήση,
μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψει."
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἔδεισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.
ὡς οἱ μὲν ῥ' εὖχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι 185 ON
δήμου Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἔσταότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς
εὖδων ἐν γαίῃ πατρῴῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦθε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν 190
ἄγνωστον τεύξειεν ἕκαστά τε μυθήσαιο,
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίῃ ἄστοί τε φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
τοῦνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτοὶ τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι 195 ON
πέτραι τ' ἠλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας καὶ ῥ' εἶσιδε πατρίδα γαῖαν·
ᾧ μωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο μηρῶ

χερσὶ καταπρηνέσσω, ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἠΐδα·
"ὦ μοι ἐγὼ, τέων αὐτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω;
ἦ ῥ' οἷ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 200
ἦε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ τε καὶ αὐτὸς
πλάζομαι; αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων 205 ON
ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
νῦν δ' οὐτ' ἄρ' πη θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μὴ πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, 210
οἷ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξιν εἰς Ἴθάκην εὐδείελον, οὐδ' ἐτέλεσαν.
Ζεὺς σφέας τίσαιο ἰκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται ὅς τις ἀμάρτη.
ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι, 215 ON
μὴ τί μοι οἷχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες."
"ὡς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει καὶ χρυσὸν ὑφαντά τε εἶματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν
ἐρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, 220
πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέφ, ἐπιβώτορι μῆλων,
παναπάλω, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἕασι,
δίπτυχον ἀμφ' ὄμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·
ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα. 225 ON
τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθε,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μὴ μοί τι κακῶ νόψ ἀντιβολήσῃς,
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἐγὼ γε 230
εὐχομαι ὡς τε θεῶ καὶ σευ φίλα γούναθ' ἰκάνω.
καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὐὲ εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν;
ἦ πού τις νήσων εὐδείελος, ἦέ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἀλί κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπειροιο;" 235 ON
τὸν δ' αὐτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἠ τηλόθεν εἰλήλουθας,
εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρῃαι. οὐδέ τι λίην
οὔτω νόνημός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, 240
ἠδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἦ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἰπήλατός ἐστιν,
οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
ἐν μὲν γὰρ οἱ σῆτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἐέρση· 245 ON
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, ἐν δ' ἀρδομοὶ ἐπηετανοὶ παρέασι.
τῷ τοι, ξεῖν', Ἴθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,

τήν περ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιῖδος ἔμμεναι αἴης."
 "ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 250
 χαίρων ἢ γαίῃ πατρῴῃ, ὡς οἱ ἔειπε
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς, αἰγιόχοιο·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 οὐδ' ὄ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὄ γε λάζετο μῦθον,
 αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν· 255 ON
 "πυθθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,
 τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
 χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι· λιπῶν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
 φεύγω, ἐπεὶ φίλον νῆα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
 Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260
 ἀνέρας ἀλφειστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσι,
 οὐνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
 Τρωιάδος, τῆς εἶνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῶ,
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 οὐνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265 ON
 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἐταίρων.
 τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκῆρεϊ δουρὶ
 ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἐταίρῳ·
 νῦξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
 ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν ἀπούρας. 270
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε κατέκτανον ὄξεϊ χαλκῶ,
 αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιῶν Φοίνικας ἀγαυοὺς
 ἐλλισάμην, καὶ σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
 τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι
 ἢ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί. 275 ON
 ἀλλ' ἢ τοι σφέας κεῖθεν ἀπόσατο ἴς ἀνέμοιο
 πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἠθελον ἐξαπατῆσαι.
 κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
 σπουδῆ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
 δόρπου μνηστὶς ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι, 280
 ἀλλ' αὐτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
 ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα,
 οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
 κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
 οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες 285 ON
 ᾧχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ."
 ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἦϊκτο γυναικὶ
 καλῆ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 290
 "κερδαλέος κ' εἶη καὶ ἐπὶ κλοπος ὅς σε παρέλθοι
 ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
 σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
 οὐδ' ἐν σῆ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
 μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295 ON
 ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, εἰδότες ἄμφω
 κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἀπάντων
 βουλῆ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι

μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ γ' ἔγνωσ
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἣ τέ τοι αἰεὶ 300
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα,
νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαιήκες ἀγαυοὶ
ᾤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῆ βουλῇ τε νόῳ τε, 305 ON
εἶπω θ' ὅσσα τοι αἴσα δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι
κῆδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν,
πάντων, οὔνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν." 310
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ἀργαλέον σε, θεά, γνῶναι βροτῶ ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ εἴσκεις.
τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
ἦος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἱέες Ἀχαιῶν. 315 ON
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοῦς,
οὐ σέ γ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.
ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ 320
ἠλώμην, ἦός με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίοισι δῆμῳ
θάρσυνάς τε ἔπεσσι καὶ ἐς πόλιν ἦγαγες αὐτή.
νῦν δέ σε πρὸς πατρός γουνάζομαι--οὐ γὰρ οἴω
ἦκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλὰ τιν' ἄλλην 325 ON
γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν οἴω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἴν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσης--
εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἰκάνω."
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα· 330
τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
οὔνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἴετ' ἐνὶ μεγάροις ιδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' οὐ πῶ φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ τυθέσθαι, 335 ON
πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεται, ἣ τέ τοι αὐτῶς
ἦσται ἐνὶ μεγάροισιν, οἷζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέραι δάκρυ χεούση.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ἦδε', ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἅπο πάντα ἐταίρους· 340
ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἐνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δεῖξω Ἰθάκης ἔδος, ὄφρα πεποιθήης.
Φόρκυνος μὲν ὄδ' ἐστὶ λιμὴν, ἀλίιοιο γέροντος, 345 ON
ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγγόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδές,
ἱρὸν νυμφάων, αἷ νηϊάδες καλέονται·

τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές, ἔνθα σὺ πολλὰς
ἔρδεσκες νύμφησι τεληέσσας ἑκατόμβας· 350
τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος καταειμένον ὕλη·"
ὡς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα, εἶσατο δὲ χθών·
γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ἦ γαίη, κύσε δὲ ζεΐδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ νύμφης ἠρήσατο, χεῖρας ἀνασχών· 355 ON
"νύμφαι νηϊάδες, κοῦραι Διός, οὐ ποτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθ' ὑμῖν ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς ἀγανῆσι
χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὡς τὸ πάρος περ,
αἶ κεν ἔἴ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελεΐη
αὐτόν τε ζῶειν καὶ μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ." 360
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.
ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρου θεσπεσίοιο
θείμεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται." 365 ON
ὡς εἰποῦσα θεὰ δῶνε σπέος ἠεροειδές,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἄσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
εἵματά τ' εὐποίητα, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι 370
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
τῷ δὲ καθεζομένῳ ἱερῆς παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης
φραζέσθην μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375 ON
φράζου ὅπως μνηστήρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσι,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·
ἢ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχηται ἀνδρὶ ἐκάστω, 380
ἀγγελίας προεἶσα, νόος δὲ οἳ ἄλλα μενοινᾷ."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μὴ μοι σὺ ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν εἶπες. 385 ON
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὑφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς·
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στήθι, μένος πολυθαρσῆς ἐνεῖσα,
οἶον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἶ κέ μοι ὦς μεμαυῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,
καὶ κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεςσι μαχοίμην 390
σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις."
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"καὶ λίην τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὀππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καὶ τιν' οἶω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὔδας 395 ON
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
κάρψω μὲν χροά καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,

ξανθάς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἔσσω ὃ κε στυγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπον ἔχοντα, 400
κνυζῶσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστήρσι φανήης
σῆ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρότιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδε, 405 ON
παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηηνελόπειαν.
δήεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἶ δὲ νέμονται
πᾶρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τὰ θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410
ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ·
ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πᾶρ Μενέλαον
ᾧχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ' εἴης." 415 ON
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"τίπτε τ' ἄρ' οὐ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· βίοντον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;"
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 420
"μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο
κεῖσ' ἐλθῶν· ἀτὰρ οὐ τιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἔκηλος
ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.
ἦ μὲν μιν λοχῶσι νέοι σὺν νηϊ μελαίνῃ, 425 ON
ιέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·
ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω, πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοντον κατέδουσι."
ὡς ἄρα μιν φαμένη ράβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
κάρψεν μὲν χροῖα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι, 430
ξανθάς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσι μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,
κνύζωσεν δέ οἱ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ἀμφὶ δέ μιν ράκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα ῥυπόωντα, κακῶ μεμορυγμένα καπνῶ· 435 ON
ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσσω' ἐλάφοιο,
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πῆρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
τῷ γ' ὡς βουλευσάντε διέτμαγεν. ἦ μὲν ἔπειτα
ἐς Λακεδαίμονα διὰν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440